

- a) A területen a hulladék lerakását meg kell akadályozni, a jelenlegi illegális lerakókat fel kell számolni.
  - b) A területen a művelési ág megváltoztatása tilos.
  - c) A területen a meglévő építmények fenntartásával összefüggő tevékenységek a természetvédelmi kezelési célkitűzésekkel összhangban tovább folytathatók.
  - d) A területen új építmények létesítése – a meglévő épületek ellátásához szükséges közművek, továbbá vadkárelhárító kerítések és a Harkai fás legelő területén a karámok kivételével – tilos. A karámok és a kerítések kizárólag természetes anyagból készülhetnek.
  - e) A talajerő-gazdálkodás a területen nem megengedett.
  - f) A területen zártéri vadtartás, vadtenyésztés, vadkibocsátás és vadföld létesítése és művelése tilos.
  - g) A Harkai fás legelő területén a fás legelő jellegét fenn kell tartani, a cserjésedést és gyomosodást meg kell akadályozni, továbbá gondoskodni kell az elpusztult fák pótlásáról. A felújítást kizárólag helyi állományból származó szaporítóanyaggal lehet végezni.
- 3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módokhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
- 3.2.1. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területek kezelése
- a) Tilos a gyepek felülvetése, lazítása, műtrágyázása, szántása.
  - b) A lekaszált és bebálázott szénát a területről egy hónapon belül le kell hordani.
  - c) A kaszálások során a terület 10%-át mozaikosan, változó elhelyezkedéssel kaszálatlanul kell hagyni.
- 3.2.1.1. Arbesz-rét
- a) Tilos a gyepek legeltetése.
  - b) A rét alacsonyan fekvő, nedvesebb részén a kaszálásokat évente egyszer, június folyamán kell elvégezni.
  - c) A rét magasabban fekvő, szárazabb részein megengedett az évi kétszeri kaszálás, de azokat változó időszakban kell végezni.
- 3.2.1.2. Harkai nagy rét
- A gyepet évente kétszer kell kaszálni változó időszakban (május 30-tól június 30-ig, továbbá augusztus 1-jétől szeptember 30-ig), kivéve a rét déli egyharmadát, melyet csak évente egyszer, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett időpontban lehet kaszálni.
- 3.2.1.3. Harkai fás legelő
- a) A terület elsősorban legeltetéssel kezelendő, amennyiben ez nem biztosítható, akkor a gyomosodás ellen kétfévente egyszer le kell kaszálni.
  - b) A területen a cserjésedést meg kell akadályozni.
- 3.2.2. Nádas művelési ágú területek kezelése
- A területen a nádgazdálkodás és nádhasznosítás tilos.

A vidékfejlesztési miniszter 14/2012. (II. 21.) VM rendelete a Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület bővítéséről

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 85. § (2) bekezdés 3. és 13. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § I) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Védetté nyilvánítom és az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének a Tiszaigari arborétum természetvédelmi területté nyilvánításáról szóló 13/1976. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított, a Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról szóló 79/2007. (X. 18.) KvVM rendelettel fenntartott védettségű Tiszaigari arborétum természetvédelmi területhez csatolom a Tiszaigar 0112 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területet, a 0113 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területből 3,4 hektár nagyságú területet (az E782788-N243835, E782820-N243846 EOY koordinátájú töréspontok által meghatározott határvonaltól észak-nyugatra fekvő területrészt), a 0117 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területből 0,3 hektár nagyságú területet (az E782501-N243744, E782505-N243746 EOY koordinátájú töréspontok által meghatározott határvonaltól

észak-nyugatra fekvő területrészt), továbbá a 0120 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területet, mely területek nagysága összesen 29 hektár.

- 2. §** A védetté nyilvánítás célja az arborétummal szerves egységet képező területek természetvédelmi oltalmának biztosítása, valamint az ott élő élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása.
- 3. §** A védett természeti terület természetvédelmi kezelési tervét az 1. melléklet tartalmazza.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

1. melléklet a 14/2012. (II. 21.) VM rendelethez

A Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések
  - 1.1. Az arborétum természeti értékeinek megőrzése.
  - 1.2. Az arborétum táji értékeinek (park jelleg, térszerkezet) megőrzése, fenntartása.
  - 1.3. A dendrológiai gyűjtemény természettudományi szempontból értékes növényanyagának megőrzése, fenntartása és fejlesztése.
  - 1.4. A területen található élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a madarak háborítatlan fészkelésére és táplálkozására.
  - 1.5. Az arborétum fenntartását szolgáló tudományos kutatásokhoz szükséges természeti feltételek biztosítása.
  - 1.6. A szabadban történő felüdülés, valamint ismeret- és élményszerzés elősegítése a látogatók természetvédelmi szemléletének erősítése érdekében.
2. Természetvédelmi stratégiák
  - 2.1. Az őshonos vagy exóta fajokkal telepített állományrészek ökológiai állapotának megőrzése és javítása a természetes felújulás és telepítés feltételeinek biztosításával.
  - 2.2. A homogén faállományok átalakítása és a növényzet változatosságának növelése. A gyűjtemény jelleg fejlesztése.
  - 2.3. Az arborétum taván és a Nagyfoki II-csatorna érintett szakaszán a természetvédelmi szempontból értékes vízi élőhelyek fennmaradását biztosító vízállás és vízminőség kialakítása és fenntartása.
  - 2.4. A természetvédelmi kezelési terv kihirdetésének időpontjában történő területhasználattól eltérő földhasználat korlátozása az arborétum területén.
  - 2.5. A gyepterületek, tisztások fenntartása, beillesztése az arborétumi környezetbe.
  - 2.6. Az arborétum törzsterületén az eredeti térszerkezet fenntartása. A tisztások rovására terjeszkedő cserjék visszaszorítása.
  - 2.7. Az arborétum egyes részein erősen terjeszkedő agresszív fajok [különösen az amerikai kőris (*Fraxinus americana*), borostyán (*Hedera helix*)] visszaszorítása, terjedésük megakadályozása.
3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
  - 3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
    - 3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása
      - a) A gyepterületet évente többször le kell kaszálni. Szükség szerint gondoskodni kell az öntözésről vagy felülvetésről.
      - b) Az arborétum törzsterületén kívül a tisztásokat és füves pásztyákat évente legalább egy alkalommal le kell kaszálni (a csapadék mennyiségének függvényében). Törekedni kell e területek fokozatos beillesztésére az arborétum törzsterületébe.
      - c) A kaszálás rendjét évente a terület természetvédelmi kezeléséért felelős Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) és a terület vagyonkezelője együttesen határozza meg. A kaszálás nem kezdhető el

a természetvédelmi szempontból értékes növényfajok virágzási időszakában, csak terméséréskor, legkorábban június utolsó harmadában.

- d) Tilos a gyepterület növényzetű területek égetése.
- e) Gyepterület növényzetű területen tilos növényvédő szerek alkalmazása, műtrágya és hígtrágya kijuttatása.
- f) Mechanikai talajmegtisztítás és talajlazítás csak kivételesen indokolt esetben, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon lehetséges.
- g) Az arborétum törzsterületén elpusztult és kivágott faegyedek helyén, valamint egyéb ültetésre alkalmas helyeken a térségre jellemző őshonos fafajok változatait vagy exótákat kell telepíteni. A fafajok megválasztásakor a fagynak, a téli töréskárnak, a nyári magas hőmérsékletnek, a napsugárzásnak és az aszálynak ellenálló fajokat kell előnyben részesíteni.
- h) A biológiai korhatárt elérő gombásodó, száradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását – lehetőség szerint – a vegetációs időszakon kívül kell elvégezni.
- i) A fiatal dajkaerdőkben azok korától és fejlettségétől függően el kell végezni a sűrű, homogén állományok gyérítését.
- j) Az arborétum törzsterületén az idős, sérült vagy beteg, gombakárosított faegyedek károsodott részeit el kell távolítani. El kell végezni a száraz, korhadó és balesetveszélyes ágak levágását, sebkezelését, ápolását.
- k) A homogén állományokban az előző pontokban felsorolt okok miatt eltávolított faegyedek helyén a pótlást részben őshonos fafajokkal, részben exóták kiültetésével kell elvégezni a klímának és termőhelynek megfelelő, valamint a téli és nyári szélsőséges időjárásnak is ellenálló fajokat előnyben részesítésével. A gyűjtemény jelleg fokozásánál a tájra és a Kárpát-medencére jellemző lombos fafajok közül további Acer, Sorbus, Fraxinus, Ulmus, Tilia és Quercus nemzetségbeli fajok és változataik telepítése szükséges.
- l) A fás területek kezelésével kapcsolatos munkálatok (különösen a gyérítés, szálalás) kizárólag szeptember 1. és március 30. között végezhetők.
- m) Erdészeti lombkárosítók elleni vegyszeres védekezést (ideértve a szelektív szerek alkalmazását is) kizárólag az arborétum különös jelentőségű dendrológiai értékeinek nagy mértékű károsodása vagy pusztulása megelőzése céljából lehet végezni.
- n) A fás területek kezelését a gyepterületben előforduló értékes lágyszárú növények minél nagyobb fokú kíméletével kell elvégezni.
- o) A területen található vizeken (csatorna, arborétumi tó) tilos a horgászat és a halászat. A mélyebben fekvő gyepterület területeken esetlegesen megjelenő nádas-gyékényes foltok égetése tilos.

3.1.2. Fajok védelme

A kételtűek szaporodási időszakában és egyedfejlődésük lárváinak szakaszának idején tilos a területen található tavon a vízleeresztés (lecsapolás).

3.1.3. Látogatás

A terület vagyongazdálkodója egyes részterületeken – szükség szerint – időben és térben korlátozhatja a látogatást a terület természeti értékeinek megőrzése érdekében.

3.1.4. Terület- és földhasználat

- a) A területen tilos a legeltetés.
- b) A növényzet irtása csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban folytatható a területen.
- c) A területen kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében, valamint az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező szénhidrogén-kutatáshoz kapcsolódóan létesíthető épület és műtárgy (a továbbiakban együtt: építmény). Építmény létesítése és üzemeltetése csak a terület táji és természeti értékeinek veszélyeztetése, károsítása nélkül végezhető.